

A párt- és a tanácsi szervek munkája a front és a hátország egységének megerősítésében a polgárháború éveiben

(Fordította: *Lex Mihály ezredes*)

A polgárháború és a külföldi katonai intervenció nehéz éveiben, mint a hiénák vetették rá magukat a fiatal szovjet köztársaságra sok állam imperialistái, próbálkozva a kiéheztetéssel, géppuskákkal és lövedékekkel megsemmisíteni azt. Az ellenségek hatalmas területeket foglaltak el, elvágták a központi körzeteket a fontos élelmezési és nyersanyag bázisoktól. Nem volt elégséges kenyér és más termék. A nép éhezett. Sok gyár és üzem nem dolgozott. Azonban a bolsevikok pártja, élén a nagy Leninnel, nem vesztette el a fejét a halálos veszedelemben. A szovjet köztársaság egységes katonai táborrá vált. A kommunista párt Lenin vezetése alatt a szovjet haza külső és belső ellenség elleni védelmének teljes programját, mindent alárendelve a front érdekeinek, biztosította a munkásosztály és a parasztság katonai és politikai szövetségét és minden tevékenységével igazolta az arról szóló lenini következtetések helyességét, hogy a forradalom csak akkor és annak marad érvényben, ha megtudja magát védeni. A munkások és parasztok első állomának sikereit a gazdasági, társadalmi, politikai és erkölcsi tényező összessége határozta meg. A polgárháború éveiben nagyon fontos feladat volt az erők és eszközök mozgósítása az ellenség szétzúzására, a fegyverzet, ruházat termelése, a hátország megerősítése, a pusztulás, járványok, éhínség leküzdése.

Alá kell húznunk, hogy a kommunista párt mindezen feladatokat megoldotta, támaszkodva a hatalom helyi szerveire, a szovjetekre és a dolgozók más szervezeteire. Bemutatjuk a párt és személyesen Lenin tevékenységének ezen oldalát a Vörös Hadsereg építésének és megerősítésének a példáján.

Vlagyimir Iljics több ízben figyelmet fordított arra, hogy „a hadsereg megerősítésétől függ a köztársaság szilárdsága, függ a szocializmus győzelme Oroszországban és az egész világon”. Ezért voltak a katonai kérdések fontosabbak ebben az időben. Ezek gyakran álltak a szovjetek kongresszusainak, a Végrehajtó Bizottság plénumainak és üléseinek a

napirendjén. Így a moszkvai szovjet a háború éveit tízszer tárgyalta a védelem kérdéseit a Végrehajtó Bizottság plénumain és ülésein.

1918 áprilisában hajtották végre a dolgozók általános katonai kiképzését (oktatását). A KB határozat szerint ezeken elsősorban a párttagoknak kellett résztvenniük. Ezek az oktatások képezték a Vörös Hadsereg tartalékai tömeges felkészítésének az iskoláját.

Megszervezve a tömegeknek a Vörös Hadsereg soraiba való mozgósításának munkáját, a pártbizottságok figyelmesen követték az emberek osztálykiválasztását. Különös értéket jelentettek ebből a szempontból a front számára maguk a pártbizottságok és a helyi szovjetek tagjai. És természetesen ezek a szervezetek sok nagyszerű munkást adtak a hadseregnek.

A nagy veszéllyel kapcsolatban 1919 nyarán összehívták az OK/b/P KB-nak plénumát és megtárgyalták a szovjet köztársaság katonai és politikai helyzetének a kérdéseit. Ezután nyomban megírja a KB levelét a pártszervezetekhez. „Mindent a Dnyenyikin elleni harcra”, amelyben megadta a párt- és szovjet szervezetek munkájának részletes és konkrét tervét a tömegeknek az ellenség szétzúzására irányuló mozgósítására, rögzítette a cselekvés harci programját az egész szovjet nép számára. Lenin felhívására adott válaszában a moszkvai szovjet sok párttagot irányított a déli frontra, többek között a moszkvai szovjet végrehajtó bizottságának majdnem minden tagját. A háború éveit Moszkvából összesen 313 853 embert irányítottak a frontra.

A helyi szovjetek kommunisztáinak a többsége szintén a frontra törekedett. A pártbizottságok ülésein gyakran megtárgyalták, hogy kinek lehet már azonnal a frontra menni és kinek kell maradni a korábbi munkájánál.

A polgárháború frontjaira irányuló mozgósítások szervezeten kerültek végrehajtásra. Ennek a munkának a sikerét nagyban meghatározta a pártnak az a széles körű politikai munkája, amely a dolgozók nevelésére irányult. Ebben az időszakban a legelérhetőbb és tömeges forma a gyűlés volt. „A gyűlések — tanította Lenin —, a dolgozók meglevő demokratizmusa, azok kiegyenesedése, azok felébredése az új életre.”

Maga Vlagyimir Iljics, tekintet nélkül hatalmas elfoglaltságra, aktívan részt vett azokon a gyűléseken, amelyeket pénteki napokon tartottak Moszkvában, egy nap folyamán néha többször is felszólalva. Moszkva különböző körzeteiben tartott gyűlések idejét és helyét előre közölték az újságokban, röplapokban, közölték a témákat és megnevezték a szónokokat.

A párt- és a szovjet szervezetek nagy és feszített munkája meghozta a kívánt eredményt. A harcosok soraiban százezrével voltak a kommunisták. A párt mozgósításának eredményeként a legjobb fiai voltak találhatóak a polgárháború frontjain.

A kommuniszták száma a hadseregben folyamatosan nőtt. Egészében a polgárháború alatt a Vörös Hadseregben minden 100 harcosra 5 kommunista jutott.

Mindez fontos jelentőségű volt a hadsereg biztonságának és erkölcsi állapotának emelésére, amint azt az 1920. október 8-án kiadott politikai vezetés jelentése tartalmaz: „A jövő történéseinek — aki be akarja mu-

tatni a győzelem esélyeit —, csodálkozással kell megjegyezni, hogy abban jelentősebb volt a kommunisták száma és felelőssége, mint a puskák és géppuskák mennyisége”.

A szovjetek részéről a frontnak adott segítség mindenoldalú volt. A szakadatlan gondoskodást jelentették pl. a katonai üzemek munkájának és működőképességének növelésére, a katonai eszközök, lőszer, felszerelések frontnak történő átadásának növelésére irányuló munkák. Lenin utasítása szerint Szormovban gyártották az első szovjet harcokocsi, amelyre a munkások ráírták „A győzelemért harcoló Lenin elvtárs!”

A Vörös Hadsereg segítésének egyik formája volt a lakosságnál levő fegyverek összegyűjtése, amelyet a szovjetek hajtottak végre a területükön. Lenin ennek szintén nagy jelentőséget tulajdonított. Azt mondta: „Elrejtteni, vagy segíteni elrejtteni a fegyvert, a legnagyobb bűn a munkások és parasztok ellen... , mert bűnös ezer és ezer vöröskatona haláláért, akik gyakran csak azért halnak meg, mert nincs elég fegyver a frontokon”.

A hatalom szervei gyakran számoltak a lakosság részéről a fegyverek önkéntes beadásával. A népi tömegek jól megértették, hogy a proletárdiktatúra viszonyai között az állam katonai ereje a dolgozók fel-fegyverzésével válik az életérdekek védelmezőjévé. Nem hiába jegyezte meg Lenin: „Száz gonosz hang kiáltja felénk: diktátorok. Mi tudjuk, hogy a néptömegekben most más hang kerekedik felül; azok maguk mondják: most nem kell félni az embernek a fegyvertől, mivel az a dolgozókat védi és kíméletlen lesz a kizsákmányolók uralmának az elfojtásában.”

Ebben az időszakban összesen 75 000 puskát gyűjtöttek össze. Bobrovskban és a voronyezsi kormányzóságban 1919 júniusáig 1 405 puskát, 2 géppuskát, 38 pisztolyt, sok lőszert és lőszerhevedert. Az osztragorszki járásban 748 puskát és 92 kardot.

Ellenőrizték a raktárakat. A moszkvai raktárakban előtaláltak és a frontra irányítottak 2 058 puskát, 11 kardot és rengeteg lőszert.

A katonai kiképzést, a mozgósítás végrehajtását, a fegyverek gyűjtését — mindezt a munkát a szovjetek végezték a helyi pártszervek vezetésével. Ezek kezdeményezésére a kormányzóságokban, járásokban olyan rendezvényeket szerveztek, mint a „Védelmi hetek”; „A frontnak nyújtandó segítség hete”. „A sérült és beteg vöröskatonák hete”; „A vörös háború hete” stb., amelyek fontos szerepet töltek be a párt és a tömegek kapcsolatában, a front és a hátszág egységének erősítésében.

A „Védelmi hetek”-et a helyi szovjetek tartották meg a dolgozók erejének mozgósítása céljából az ellenség leverésére. Például Moszkvában ilyen hetet rendeztek 1919. október 22—30. között a köztársaság életének nehéz perceiben, amikor Dnyenyikin a fővároshoz közeledett. Ezt a párt kezdeményezésére a párt moszkvai pártbizottsága szervezte és a moszkvai szovjet és a szakszervezetek tanácsa vezette. Sok ilyen rendezvény volt még más városokban, kormányzóságokban és járásokban.

1920 januárban Lenin kezdeményezésére valamennyi szovjet köztársaságban megszervezték „A frontnak nyújtandó segítség hetét”, az OK/b/P KB a front és hátszág valamennyi pártszervezetéhez, valamennyi dolgozóhoz fordult levélben, amelyben felszólította a hátszág valamennyi erőt a polgárháború döntő pillanatában a Vörös Hadsereg támo-

gatására. Válaszul erre a felhívásra a gyárak és üzemek, a munkások szállásai olyan műhelyekké alakultak, amelyek a front szükségleteire dolgoztak.

Moszkvában a „Frontnak nyújtandó segítség hete” 1920. január 14-én, Péterváron január 21-én kezdődött. A segítség nagyon különböző volt. A moszkvai gépkocsigyár dolgozóinak gyűlése 1920. január 16-án 50 000 rubelt ajánlott fel a frontnak, az állami kábelgyár 16 029 rubelt a dolgozók keresetéből. Hasonlóan cselekedtek más gyárak is.

„A front és a szállítás” hetén, amelyet az arzameszki járásban szerveztek 1920. március 17. és 24. között, kb. 880 pud élelmet, 119 különböző ruházati cikket, 182 pár lábbelit, 1,5 pud dohányt stb. gyűjtöttek össze.

Nagy segítséget jelentett a frontnak a szovjetek gondoskodása a vöröskatonák sebesültjeiről és betegeiről. Állandóan ellenőrizték a kórházak munkáját. Megszervezték a tűzifa szállítást, a kórtermek tisztaságának fenntartását, koncerteket és műsoros estéket tartottak a betegeknek, megszervezték „A sebesült vöröskatonák megsegítésének napjai”-t.

A szovjetek lényeges segítséget nyújtottak a vöröskatonák családjainak. A szovjet kormány a háború kezdetétől egy egész sor dekrétumot adott ki a harcosok családjainak megsegítéséről, előírányozva azok pénzügyi támogatását (a háború alatt ezt néhányszor felemelték) kölcsönöket, kiegészítő élelmet, ruházatot és pénzt adtak a családok háztartásának a fenntartásához. A frontkatonák családjait mentesítették a lakbértől, ellátták őket fűtőanyaggal, fizetés nélkül kaptak élelmet, használhatták a bölcsődéket, óvodákat, éttermeket. A vöröskatonák családjairól való gondoskodás növelte a harcosok erkölcsi állapotát, lehetővé tette a Vörös Hadsereg megerősítését.

A Vörös Hadsereg megsegítése, amelyet a helyi szovjetek szerveztek annyira különböző, sokféle volt, hogy ezt már nehéz lenne mind érzékeltetni. 1919. május 7-én a pugacsevi járási bizottság elhatározta, hogy kiszolgálja a 26. lovasezredet. Jó néhány esetben a kenyérsütést is meg kellett szervezni a Vörös Hadsereg számára. Így csak Marjovka faluból 1919 júniusban 1 140 pud kenyeret és 160 pud szaharint irányítottak a frontra.

Más oldalról az ellenségtől is elszállították az élelmiszerkészleteket, amelyeket maguk sütöttek meg Oroszország ipari központjai lakosságának a segítségével. Így 1919. június 25-én a munkás és paraszt küldöttek moszkvai tanácsa táviratot kapott:

„Az N Vörös Hadsereg baráti üdvözlését küldi a moszkvai forradalmi munkásoknak az élelmiszer ajándékért. Megvagyunk győződve, hogy csak a front és a hátsó ország baráti együttműködéseinek a fenntartásával lehet elérni a győzelmet az orosz és a nemzetközi kapitalizmus és azok zsoldosai fölött, a hadsereg szilárdan hisz a forradalmi munkások és parasztok szövetségének megbonthatatatlanságában a Vörös Hadsereggel, közel van a győzelem az ellenség fölött.” A táviratban a továbbiakban közölték, hogy június 16-án Bugulmból 10 333 pud rozst és lisztet, 13 269 pud rozslisztet, 2 000 pud borsót, 1 000 pud burgonyát, 500 pud kölest, 489 pud rozszersültet, 319 pud lencsét, 25 pud köleslisztet és 208 láda tojást kaptak.

Így erősödött a front és a háterszág kapcsolata a nehéz, szűkös években.

Számos dokumentum tanúskodik a harcosok bámulatosan magas erkölcsi állapotáról, a munkások és parasztok igazi hazafiságáról.

Sokoldalú volt a kommunista párt tevékenysége a tömegek mozgósításában a belső és külső ellenforradalmárok szétzúzására, a Vörös Hadsereg harci erejének megerősítésében, a nép erkölcs-politikai egységének, a front és a háterszág egységének a megteremtésében. Amint azt Lenin mondta: „A Vörös Hadsereg megtalálható volt a párt minden tagjában ... annak segítőiben, vezetőiben és barátaiban.”

A széles néptömegekben mindjobban megerősödött az igaz ügyben való meggyőződés, amelyet a szovjet hatalom képviselt. Ez hozta létre az erők kimeríthetetlen tartalékát, a dolgozók állóképességét és kitartását, ami lehetővé tette, hogy a Vörös Hadsereg hatalmas és legyőzhetetlen erővé váljon és sikeresen visszaverje a nemzetközi imperializmus első katonai támadását a szovjet haza ellen.

A párt és a szovjet szervek munkájának a polgárháború éveiben szerzett tapasztalatai a front és a háterszág egységének a megerősítésében, az ellenség szétzúzására irányuló eszközök és erők mozgósítására tovább fejlődött a Nagy Októberi Háború idején, amikor a szovjet emberek nappal és éjjel, nem kímélve saját erejüket és életüket, szeretett pártunk azon jelszával dolgoztak: „Mindent a frontnak, mindent az ellenség fölötti győzelemért!”